

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr. Indult: Kedden, Június' 18-dikán, 1833. 49.

FRANTZIA ORSZÁG.

Jun. 1-jén a' Deputátusok Kamarájában Thiers Ur, az Elementaris tanításról való törvényjavallatot terjeszté elő, melly a' Pairek Kamarájában némelly módosításokat szenvedett. Ebben az ülésben leginkább magára vonta a' figyelmet, a' Daumesnil Generalis özvegyének javallott nyugpénz (penzio). Dupin Ur maga javallotta, hogy az említett özvegynek számára esztendőnként 6000 frank rendeltessenek. Verollet Ur a' Centrum egyik tagja ellenzette a' javallatot: — olyan fel-emelt pensiók úgymond, utoljára vég nélkül valók lesznek: Daumesnil az igaz, vitézül, nemesen viselte magát, 's minden haszon vadászattól ment, — úgy: de ezt tette volna akármellyik Frantzia is az ő helyén. Delort Generalis el nem titkolhatta azon való keserűségét, hogy a' Kamara nem régiben Decaen Generalis özvegyének megtagadta a' pensiót, noha az egész sereg ítélete szerint Daumesnil Urnak érdemei nem haladják felül Delort Generalisét. Lengyelekért, Görögökért, 's minden külföldiekért, marokkal tudják kihányani a' pénzt, de a' Hazájokra ditsősséget hozott küzdők maradékaitól a' legkissebb segedelmet is megtagadják, hogy nyomorúságaikon enyhítenének, — az egekre kéri a' Kamarát, vegye vissza Decaen Generalis Özvegyére nézve tett határozatját, — különben, ha ez meg nem történik, ő

Daumesnil özvegyétől is minden segedelmet megtagad a' maga részéről. Ezen nyilatkoztatás ellen Dupin, és Soult Urak nagyon kikeltek. Az első a' többek között azt mondta: Hát, — mivel Delort Generalisnek javallatja, Decaen özvegyére nézve elmellőztetett, a' Kamara, Daumesnil özvegye ellen is olyan égre kiáltó igazságtalanságot kövessen el, mint a' millyen ellen Delort Ur annyira kikél? Én nem akarom Daumesnil, és Decaen Urakat egymáshoz hasonlítani, mert a' parallele, igen rosszszül ütne ki, a' midőn az egyik felmagasztaltatnék, a' másik lealáztatnék. Én nem akarok abból a' betsületből semmit se lehúzni, mellyet róla mondtak, sőt az is meglehet, hogy pattantyúság Comiszsiókban, Generálistabkörben nagyobb érdeme van, mint Daumesnilnak, — de én erről (Daumesnilról) a' szerint ítélek, a' mint a' nép ítélt róla, és a' mint érdemeit a' nemzeti szellem felfogta. Én benne azt a' férjfiút nézem, ki egyszerű parasztfiúból, maga erejétől magas póltzra emelkedett, 's egy lábát a' tsatapiatzon elveszté. Hogy valaki a' Hazának használjon, arra nem elkerülhetetlen szükség az ép test, — elég, ha a' szív ép, és őszinte marad, — pedig Daumesnilnak szíve valóban olyan vólt. Soult Marsall hasonló melegséggel támogatta a' javallatot. Meg nem foghatom úgymond, mire való az a' parallele? Mind a'

két Generális a' Hazának rendkívül való szolgálatot teve, a' miért a' Haza háláját megérdemlik. Minden reájok illik, a' mit csak bátorság és emberiség jelentenek: köztök nem is lehet különbséget tenni, hanem ha a' dítsetnek különbözése által. Decaen, Ostindiában 10 esztendeig küzdött, és volt munkás a' Frantzia betsület fenn tartásában: ő Isle de Francenak Generálkapitánya volt: egész élete tisztán folyt le, — elhunytával annyija sem maradt, hogy hívei a' temetési költséget megfizethessék, — nekem kellett közben járnom: Ő fiaikat hagyott maga után, kik szinte, mint attyok, a' katonai pályán betsülettel haladnak, — de kéntelenek tsekély bérek egy részét magoktól elvonni, hogy szegény anyokat táplálhassák. Az egyik fiú Alhadnagy. A' mennyire a' Hadi Minisztertől telik, ő is ápolja az özvegyet, — hát csak az Ország tagadná e' meg a' segedelmet a' szerentsétlentől? — Így van a' dolog annak a' nagy hősnek Daumesnilnek özvegyével is, kinek sergében, egytől egyig derék katonák valának. Ezen ékes beszédekre senki sem felelt, sőt a' javallatnak két első tikkelye minden szó váltás nélkül elfogadtatott, de még is a' Centrumban észre lehetett venni, hogy a' szavazástól majd mindegyik megtartóztalta magát, 's e' volt az oka, hogy a' javallat 137 voksal, 107 ellen csak ugyan félrevetett, a' mi átaljában kedvetlen érzést gerjesztett.

(Nouvelliste) Némelly Ujságok azt hírlelik, hogy a' Király valamelly szakadásban sínlődik, 's e' miatt nem lovagolhat. Ez valóban — merő költemény, mert egész Párist tudja, hogy Jun. 2-kán az úgy nevezett Raincy sétáló helyen 4 óránál tovább lovagolt, a' nélkül, hogy azután valamelly fájdalomról panaszkodott volna.

(Moniteur.) A' Király Daumesnil Generális (Vincennesi Gubernator) özvegyének 6000 Frankot ajándékozott a' maga erszényéből. Noha a' Deputatusok Kamarája, a' Daumesnil, és Decaen Generalok özvegyére nézve tett javallatot, törvényes okokból el mellőzte, még is a' Király látván, hogy a' Kamara különben szíves a' két elhunyt hősnek emlekezetét feltartani, — egyik egyik özvegynek, privát pénztárából 4500 frankot méltóztatott esztendei nyugpénzül rendelni.

A' viadal felett történt némelly nyilatkoztatások, a' Katona oskolában szálláson lévő viadal-mesterek között, párviadalt szültek. Ezen párviadalnak sok katonák távolabbról, vagy közelébből tanúi lévén, 's majd az egyik, majd a' másik részzsel tartván, utoljára ezek is versengeni kezdettek egymás közt, annyival inkább, mivel túl a' mértéken betsipett bortól elázva, az illendőséget, 's igazságot kevésbbé tudták megkülömböztetni az ellenkezőtől, — és így történt, hogy az örségnek közben kelle vetnie magát, melly azután a' versengőket egymástól elválasztotta. Ezen eset hallására, a' hadi Miniszter azonnal a' hely színére küldötte Adjutánsát, hogy a' történteokről nyomos tudósítást vegyen. Ez (Adjutáns) néhány óra múlva azt hozta hírül, hogy a' rend immár tökéletesen helyre állott, 's a' tiszték telyesíték kötelességeket, — a' Miniszter mindazáltal, hogy a' dologból nagyobb ne kerekedjék, megparantsolta, hogy a' Katona oskolába szállított katonák valamelly kaszárnyába takarodjanak. Egyébbberánt a' Politikának e' versengésben semmi része nem vala.

(Moniteur.) Rhodéz nevű Városban a' napokban háromszoros gyilkosság követődött el, a' midön 3 olasz szökevény, egy földijek által orozva megölettetett.

Midőn a' Deputatusok Kamarájának Jun. 5-kén tartatott ülésében, az utak tsinálásáról tanátskoztak volna, egy tsinos öltözetű fiatal ember hirtelen a' Gallerián termett, ezt kiabálván: „Praesidens Ur, én igazságot kívánok“! Erre közkatzaj támadt. Praesidens: Fogják meg azt az embert! Az esméretlen: „Hiszem Praesidens Ur, én senkit sem sérték, tsak igazságért esedezem“. Praesidens: Örök! telyesítsétek parantsolatomat. Egy ör mindjárt a' Galleriára szökött, hogy a' botránkozót megtsipje, de ez egy más ajtón hirtelen eltűnt. Azomban az örök közzül, egy jó lábú utánna iramlott, 's a' szaladót elfogván megmotózta, de holmi darab papirosokon kívül egyebet nálla nem talált. A' Nouvelliste szerint a' fogolynak neve Parrault le Gonnet, születésére Sax, külömben pedig Dissoni törvénytánuó. A' nálla talált papirosok többnyire a' Miniszterekhez segedelemért intézett Kérőlevelek. Az orvosok örültnék vallják, — XVII dik Lajosnak adja ki magát.

P O R T U G A L L I A.

(Lisbonai Ujság.) Gróf San Lourenso a' Királyi Seregnek fő parantsolója Oportó előtt, Santarem Viscondehoz következő foglalatú levelet írt: „Van szerentsém Excellentziádat a' felől tudósítani, hogy az új batteria, mellyet a' Gayai váron felállítottam, minekutánna Oportó ellen elkezdte a' tüzet, ezen Városban olyan kárt tett, és olyan félelmet gerjesztett, hogy az ott lakó Consularis Agensek, házokra, nemzeti zászlókat ki tüzetvén, azt kívánták, — venném őket, mint Agenseket tekintetbe, — de én arra azt feleltem, hogy immár lehetetlen legyen az ágyúzással felhagynom, 's őket a' kedvetlen következésektől megóvnom, mellyeknek egy ostrom alatt lé-

vő városban ki vagynak téve, azomban, ha a' várost elakarják hagyni, — erre nézve kész leszek előttök az utat megtöretni. San Mamede da Infesta főszálláson Máj. 15-kén 1833. (Aláírás) Gr. San Laurencio.

N É M E T O R S Z Á G.

(Stutgarti Ujság.) Tübingen Máj. 7-kén viradóra, szomorú jeleneteknek leve nézőhelyévé. Estveli 10 órakor mintegy 300 tanuló ifjú, egy — a' Városhoz közellévő bordélyházból, a' Városba rohant katonai sorban, ordítózva, 's legelőbb is egy nagy érdemű Academicus tanítónak házat támadta meg. Sem kérelem, sem fenyegetés, sem az oda siető Politzia tisztetek parantsolatjok nem használt: a' Városnak több részeiben ismételtettek a' kitsapongások, míg utoljára verekedésre került a' dolog, 's nem tsak a' Politzia tiszteket, de még az Universzitas Rectorát, és a' város Igazgatóját is megmotskolták. Tsak reggeli 2 órakor szűnt meg a' zenebona, minekutánna a' fő indítók elfogatattak, 's tömlötzbe hertzoltattak. Az egész dolog megvizsgálása, Törvényszékre vagyon útasítva. A' nyilván sok ágra terjedő vizsgálat alatt megtörténhető rendetlenségnek, és a' dolog folyamata megakadályoztatásának elkerülésére, Tübingenbe, egy osztály katonaság is rendeltetett, melly ma a' városba bérükkel, 's további parantsolatig ott maradand.

O R O S Z O R S Z Á G.

Egy Ukas következésében, a' Görög egyesült Szentegyházaknál ezentúl megszűnik a' Patronatusi jus, melly szerint pedig az Ecclesia kiosztása, a' templom Patronatusától függött, most pedig a' papoknak kinevezések a' Papi Elöljáróságra vagyon bízva, melly ez iránt a' Generális Gubernatorral tanáts-

közni fog, — mint ez eddig, a' Korona jószágaiban, szokásban vala. Patronatusi jus hajdan nem is vólt a' Görög templomoknál, 's tsak szokás által szűszott bé. Ő Felsége tehát annyival inkább jónak látta ezt a' bétsűszott szokást eltörteni, minthogy sokszor a' Patronatusi jus, nem görög, de más valamely keresztyén felekezetű Patronus által gyakoroltatott.

B E L G I U M.

Az úgy nevezett Grippe már G e n t b e is bekapott. Brüsselben Jun. 1-jén a' színjátéknak, a' sok jád-zók betegeskedések miatt bé kelle zárattatnia.

Az O r l e a n s i Hertzeg Jun. 3-kán érkezett Brüsselbe.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Felső Ház. Jun. 3-dikán tartott Ülésében, V e l l i n g t o n Hertzeg egy — a' Királyhoz intézendő Felírást javallott, mellyben Ő Felsége olyan parantsolatoknak kiadására kéretessék meg, mint a' millyeket a' Brittus jobbágyoknak — Portugalliára nézve a' Neutralitás szoros megtartása szükségessé tesz. Ezen javallat megalapítására azt jegyzette meg a' Hertzeg, hogy noha ő jól tudja, mennyire leköti most az Országot önn dolgainak belső elrendelése, még is kimenti más Országra való figyelmét az az öszveköttetés, melly Anglia, és Portugallia között fennáll. Már ő több ízben jelentette a' Minisztereknek, melly szükséges legyen politikai pártosok között a' félszigeten megakadályoztatni, vagy legalább kikerülni a' polgári háborút, — de fájdalom, azok (a' Miniszterek) mindég az ellenkező utat követték, — és ő képes megbizonyítani, hogy a' boldogtalan versengésnek ök magok valának szerző okai, képes megmutatni, hogy ha a' dolgot abban hagyják, telyeséggel lehetetlen lesz

megakadályoztatni, hogy elébb utóbb a' háború Portugalliából, Spanyol Országba is bele ne kapjon, és így utóljára Angliának is részt kell vennie benne, ha egyébbberánt nem akarja, hogy ama két Ország, hatalmas szomszédjának martalékja légyen. Nagyon rosszúl tselekedtek a' Miniszterek, midön Aprilisben 1851-ben meg nem akadályoztatták a' Portugalliai Flottának a' Frantziáktól történt elvételet, noha olyan kívánság felől abban a' Tractatusban, mellyet a' Frantzia Admirál a' Portugallia ellenségeskedés elkezdésekor előterjesztett, szó sem vólt. Azomban most már világos előtte ez a' környűlállás. D o m P e d r ó, úgymint testvérije D o m M i g u e l n e k, kit nem nevezhet Portugalliai Királynak, mert noha de facto az légyen is, — de olyannak el nem esmértetett, — D o m P e d r ó tehát akkor tájban Párisba ment, — kevéssel azután a' Frantzia Admirálnak, L i s b o n á b a rendelés küldődött, és tsak akkor vólt hallani valamit a' Flotta kiadása felől. Átaljában D o m P e d r ó n a k Európába lett megérkezése után hallatlan dolgok történtek, a' menyiben minden Európai kikötő helyekben erősen verték a' készűlöt az A z o r i szigetek felé, hogy a' de facto fennálló Portugalliai Kormányt megtámadják. Ő nem tagadja, hogy ezen készűletek akkor kezdődtek, mikor már ő hivatalba lépett, — ő azomban maga részéről mindent elkövetett a' meggátlásra. Igaz, hogy a' szolgálatlajstromból kitörűltetett az az Angoly tiszt, a' ki D o m P e d r ó Flottájára való felűgyelést magára vállalta, — de midön néhány nappal ez előtt az által ellenben ülő nemes Grófot tudakozta az iránt, — vallyon kitörűltetett légyen e' az a' tiszt is, ki most a' minap vette által a' szárazsi sereg vezérlését? — a' nemes Gróf azt felelte: „Ő tsak annyit

tud, a' mennyit a' hírlapokban olvasott. Eleinte a' Kormány nem is ügyelt reá midőn Dom Miguel Agensei jelentették néki, hogy Angliából egyre küldetnek hajók, rakva katonákkal Dom Pedro számára, és mikor azokat (a' hajókat) feltartóztatta a' vámhivatal, úgy mondják, hogy a' Miniszter parantsolatjára szabadon bocsátattak. Hát vallyon lehet e' azt Tractatusra való figyelemnek, lehet e' azt Neutralitásnak nevezni? Vagy talán most arra utalnak a' Miniszterek, hogy azt a' bánás módot a' Korona törvénytudói tanátsolták? — Vagy nem akarnak tudni az egész dolog felől semmit sem? — arról sem, hogy minap a' Portugalliai Kormány 100 hadi foglyot küldött vissza, kik ellene hartzolván, fegyverek kezében, — úgy fogattattak el? — Valóban neutrálisok a' Miniszterek, 's a' mit Dom Pedrónak megengednek, Dom Miguel től sem tiltanak meg, de az igazi neutralitás abban áll, hogy ne csak az egyik, de a' másik küzdő rész dolgába se avassuk magunkat, 's nem csak a' Nemzeti, de Országos törvény is ellenzi ama viseletet, — itt azonban, midőn a' tisztviselőség, a' vámhivatal t. i. bé akarja tölteni a' törvényt, akkor a' Kormány megakadályoztatja azt kötelessége teljesítésében: a' Minisztereknek tehát Nemzeti, és Országos törvényt kelle vala bétölteniük, ha megakarták akadályoztatni, hogy azon Ország, mellyet mi Tractatus szerént óltalmazni tartozunk, ne legyen szomorú háborúnak tsata piartza: azonkívül Spanyol Ország előtt is megszegették szavokat, a' mellytől pedig Neutralitást kívántak, 's a' mellynek viszonyos Neutralitást fogadtak. Eleitől fogva akkoráig egyre folytatják a' szállításokat, 's még tsak a' minap ment egy expeditió, bizonyos előkelő Angoly tisztnek vezérlése alatt a' Dou-

róhoz, melly expeditióról a' mint mondja a' Miniszter, tsak a' hírlapokban olvasott. De hogy lehet az, hogy a' Miniszter Ur e' felől semmit sem tud, holott az átszállítandó tsapat, elindulása előtt Spithheadban gyült össze, sőt ott veszekedés is támadt, melly alkalmal többen levének áldozatai a' szerentsétlen expeditiónak, különösen azok a' szabadosok? a' kik vonakodtak hajóra ülni? — De nem tekintvénezt, 's ehez több hasonló eseteket, mi lenne abból, ha olyan ábrándozóknak szándékjuk elsülne? Semmi nem egyéb, mint polgári háború, még pedig nem tsak Portugalliában, hanem Spanyol Országban is. A' Király a' Thrónusról tartott beszédjében kinyilatkoztatta, hogy Neutralitás légyen az Ország Politika-ja: ha ez igaz, akkor kérni kellene Ő Felségét, hogy minden jobbágyait, kik Portugalliában, egyik, vagy másik zászló alá esküdtek, hívja vissza. Akkor volna igazi Neutralitás, és akkor bátorságosítottatnék a' két Ország között való jó egyetértés.

(Folytatása következik.)

Fájdalommal kell jelentenünk, hogy a' Cumberlandi Hertzeg fija szemei világát elvesztette. Ez a' szomorú környülállás gátolta őtet a' rendes Innep-ések meg nem jelenésében.

BURKUS ORSZÁG.

(Burkus Státus Ujság.) Minekutánna egy Telegraflineának Berlinből, Magdeburgon, Höxteren, Kölnen keresztül, Koblenzig menő felállítása, felsőbb helyen elhatározott, — egyszersmind ennek a' dolognak felügyelésére egy különös Comisszió is rendeltetett; már Berlin, és Magdeburg közt a' linea fenn áll, úgy hogy már egy időtől fogva a' 2 város egymással levelezhet, a' tisztek pedig a' Telegrafi tudósítások

használásában magokat gyakorolhatják. Az egyes Státzióknak száma Magdeburgig 14, — de majd öszvesen mintegy 60 leend. O E t z e l Majorra nagyon bízva, hogy azon pontokat jelelje ki, mellyek legalkalmasabbaknak találtnak a' Telegráfokra. Mindegyik Státión lesz egy fő, és egy Al Telegrafista, azon kívül azokhoz a' Státziókhoz, mellyekhez a' tudósítás érkezik, még különösen egy híradó is rendelték, — az egész, egy Directornak vezérlése alá bízatik. Egyébberránt minden — e' mellett az új Státusintézet mellett szolgálendő tiszték, megjelölésére számot tartó katonákból választatnak. A' mi a' Telegráfoknak szerkeztetését illeti, ez a' V a t s o n s c h i hatágú Telegráf után fog megtörténni, azon kedvező befolyás tekintetéből, mellyet sokszerű öszveköttese nyújt a' lakosoknak.

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

(Nevyorki lapok) Jackson Praesidentst Máj. 11 kén nagy megbántás érte. A' mint tudniillik annak az Oszlop talpkövének letételére, mellyet az elhunyt V a s i n g t o n Generális emlékezetére A l e x a n d r i á b a n akarnak emelni, nagy társasággal megjelent volna, valami R a n d o l p h nevezetű hadnagy hozzá megy, 's avval vádolja, hogy néki, általa, (a' Praesidens által) jövendőre nézve, minden reménye füstbe ment, mivel ötet a' tengeri hadi szolgálathoz elbocsátotta, 's az által hírét, nevét bémotskolta. Ezen szavakkal megfogja a' Praesidens orrát, 's mind addig tekergeti, míg belőle vérnem folyt. Ezen irgalmatlan tettéért sok ütleket kapott a' Praesidens Követőitől, azután megfogattatott, 's a' tenger parthoz hurtoztatott, a' hol másod izben is a' Sokaságtól verésekkel 's szitokkal illette-

telt. Az eset természetesen sok népet tsödített öszve, melly később eloszolván, A l e x a n d r i á b a n gyűlés hirdetetett, hogy ott az elkövetett megbántásra nézve a' Praesidenshez felírjanak.

ÚJABB TUDÓSÍTÁSOK.

(Moniteur.) B e r r y Hertzezné kised leányával együtt Jun. 8-kán indult el B l a y e ből Palermo felé, a' Kormány-szék parantsolatja szerént, A g a t h e hajón. Késérői, B u g e a u d Generál, D e n e u x Orvos; B e a u f f r e m o n t Hertzezné, és Gróf M e n a r s.

M o n t p e l l i e r b e n Jun. 2-dikán nyughatatlanságok történtek, melly alkalommal sokan megsebesítettek. Este azonban a' tsendesség helyre allott.

M A G Y A R O R S Z Á G.

P o ' s o n y Junius 14 kén. F. h. 11-kén Elölülő Saardi S o m s i c h Pongrátz Úr Ö M é l t g a megnyitá az 55-dik Országos közgyűlést a' Rk résziről, melly alkalommal tartott tüzzel és lélekkel tellyes beszédjét, minekutánna tisztelet jeleül többszöri öröm felkiáltásokkal köszönteték, gyakran kitörő köztetszés kíséré. Ezt követé a' hasonlóul közöröm nyilatkozással fogadott ékes beszéde Fő Tisztelendő N e m é t György Ur Tábla Praelátusának, mint a' Rk nevében adott válasz.

A' fent említett 55-dik Országos Közgyűlésnek mind a' két Tábla résziről történt megnyílása után, a' Vallásos sérelmeket illető 5-dik Izenet vala a' tanátskozás tárgya, mellyben a' Rk, ugyan azon pontok előhordása mellett, mellyekre nézve mind eddig helybenhagyást nem nyerhetének, arra kéri a' Fő Rket, hogy óhajtaikat vagy egészen fogadják el, vagy pedig ebbeli megtagadások alapjait pontonként adják elő. Ezen Izenet egy Kiküldöttség

által délutáni 2 órakor a' fő Rendekhez jutván ugyan ott köz leírásra útastított, tanátskozás alá leendő vétele a' következő napra határozatván. Ennek következésébe f. h. 12 kén tartatott a' Fő Rk 54-dik Ülése, 's a' vitatások folytában az határozatott, hogy a' Fő Rk elébbeni nézeteik mellett meg maradván, a' megtagadott pontok okokkal támogattassanak a' Rk pedig szöllittassanak fel, hogy kívánságokra vagy álljanak reá vagy pedig az öszve egyeztetés módját terjeszszék elő.

A' Kerületi ülésekben mind eddig a' már említett 7-dik Urbariális tikkely 7-dik fejezete felett foly a' tanátskozás.

Po'son, Jun. 15. Rettenetes vala a' múlt éjtszaka ránk nézve 's a' kiállott aggodalmak után áldjuk az Isteni gondviselést, melly a' veszedelmet fejünkről szerentsésen elhárítá. 9 órakor kezdődék az üvöltő fergeteg, mellyet ömlő zápor közt félelmes villám kísére, mi után csak hamar egy irtóztató menykő tsapásra rettegéssel telt el az érzőkbel. A' borzasztó tsapást tűz lárma követé, mert a' Sz. Márton főtemplom tornyába a' villám beütvén annak tetejét meggyújtotta. A' lángok a' felhőkkel látszának küszködni, gúnyolva a' polgárok bár mi hathatós munkásságát. Szerentsére a' toronynak rézzel fedett teteje szabad helyre rohant le, hol a' lángoló értz fedél 's égő gerendák csak hamar megoltattak, a' torony sőt az óra 's harangok is sértetlen maradtak. Nádorunk Ö Ts. K. Hertzegségének, a' tábornagyoknak, 's a' városi tanátsnak jelenlétek, valamint a' Katonaság azonnali lábra állítása a' veszedelem vég elhárulásáig, a' legjobb rendet tarták fel.

Zágrában Gróf Sermage József Apát, Kánonok, Kir. Tanátsnok 's

Horvát- Dalmát- 's Tótországban a' Tanulmányok 's Iskolák Főigazgatója Jun. 7-kén 72 évű korában megholt.

Miskoltz Jun. 10 kén. Nálunk rendkívülvaló szárazság uralkodik, sőt egész környékünkön. Hallatszík, hogy Erdélyben ugyantsak a' szűk és vékony termés miatt különösen az Oláhok nagy nyomorúságban vagynak, és hogy a' marha is döglék éhel. Nálunk is a' heverő marhákat a' gulyáról a' városba hajtják és imitt amott szoros káros helyeken étetik 's tartják. Valamint a' Jászságban és Kúnságban a' mint hiteles kútfőből tudjuk, úgy nálunk is imitt amott kezd a' marha döglenni éhen.

JUTALOMTETEL.

Nemzetünknek legszentebb ügyét vagy is elmebeli művelődését 's így tsinosodásával boldogulásata' nevelés munkálván, és pedig nem csak a' főbb Rendeknél de a' köz népnél is, 's ez a' nemzet legnagyobb részit tévén; ennek hasznos és tzielirányos eszközlésire azonban, mint az 1852 évi Tudományos Gyűjtemény 2 dik kötetében 6-dik szám alatt 92-dik lapon e' tizimalatti értekezésben: „Rövid észrevételek a' falusi nevelésről“ egy nemes lelkű és hazája boldogságáért buzgó hazafi igen mély általlatással 's hazafiúi érzékenységgel böltsen előadta, mulhatatlanul egy, még eddig hibázó iskola könyv kívántatik, mellyben mind a' falusi Tanítók számára, mit tudniok kell előmeneteles taníthatás végett, mind a' Tanulókéra (mindazáltal minden vallási dolgokat innét egyenesen kivévén, mellyek úgy is már külön könyvekben találatnak) minden, mi egy falusi ember tökéletes neveltésire, következőleg boldog életire szükséges, foglaltassék: ezen tárgyú, magyar nyelven szerkeztetendő legjobb munka írójának részemről jutalmul húsz darab aranyat ajánlok, ezt ma

napon a' Magyar Tudom. Akademia pénztárába, (a' mint ez, a' Magyar Tudós Társaság Igazgatóságától, az én, hozzá intézett kérelmemre adott'salább ide zárt válaszából kitetszik) az Igazgatóság engedelmivel letevéen: nem kétkedem, hogy mint azon válasz előadja, ezen köz tárgyat mind a' törvényhozó hatalom pártolandja, mind pedig a' mi, ezen ügyápolásra tiszte szerint köteles's tehetséggel bíró fő papjaink, ott hol még nem divatozna, minden nevendék papsági intézetiknél (seminarium) ilyen falusi tanító-nevelő's készítú iskolaszéket örökre felállítani, 's illendően alapítani fognak, 's így e' szent's olly rég ohajtott szép tzelt valahára maradékink állandó szerentséjekre minél előbb elérjük. —

Az idézett válasz foglalata imez:

Tek. Táblabíró Ur! Felolvastatván a' M. Tud. Társaságnak mai ülésében Táblabíró Urnak mult 1852-dik Nov. 29-ikéről költ hazafiúi jelentése az iránt, hogy — minekutána igen szükségesnek hinné Tbl. Ur a' magyar falusi köznép oktatása végett olly vezérkönyvnek iratását, mellyből a' tanítók is lássák: mit kell tudniok, a' falusi tanulók pedig abban minden őket illető tanuságokat fellelhesenek, — 20 darab aranyat tenne le a' Társaság pénztárába jutalmúl egy ilyen munka írójának, 's a' M. Tud. Társaság Igazgatóságát továbbá azon jutalmának pótolására kéré, ezekre az Igazgatóság válaszát megbízatásomhoz képest eképen közlöm: — Igen is rendelés fog menni a' Társaság pénztárnokához ezen 20 arany általvétele végett, 's ha a' Táblabíró Ur fel akarná szólítani a' nevelés tudománybeli magyar írókat arra,

hogy ezen jutalomért dolgoznának, és a' Társasághoz több eféle kézirat érkeznék, akkor az ülések ugy vizsgálják meg azokat, mint más eleikbe jövő kéziratokat; az Igazgatóság pedig a' legjobbnak talált's hozzá jutalmul terjesztett kéziratnak nem csak kész leszen kinyomtatására költséget rendelni, hanem a' munkának minden nyomtatott ivéért külön jutalmat is rendel, melly a' Tbl. Ur 20 aranyával együtt adatnék azután által a' ditséretet nyert írónak. Pozsonyban a' M. Tud. Társaság Igazgatóságának 1853 Febr. 4-dikén tartatott üléséből. Aláírva:

Gróf Teleki Jó'sef.

Ehez képest a' Magyar Tudós hazafiakat felszóllítani bátor vagyok, hogy nem ezen tsekély jutalom végett, de azon, magában is fő érdemet foglaló hazafi tzelből, illy munkát szerkeztetni's azt szokott módon lepetsételt, 's kívül egy elmés mondással (devise), melly belől is az író nevét foglaló petsételt levelének kül részin olvasható, felkészülve a' Magyar Tud. Akademia Titoknokához, legfeljebb jövő 1854 ik Pesti Sz. Jó'sef napi vásárra béküldeni méltóztassanak. Pesten Sz. Iván hava 10-ikén 1855.

Puchoi Marczibányi Lajos.

A' Pénz folyamat Junius' 17-dikén;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	95 1/8
Az 1820-beli sorsosok:	195
Az 1821-béli hasonlók:	155 1/8
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji:	54 1/6 for. keltek, mind Conv.
Bank - Aktziák keltek	1251 for. ton
Conv. Pénzben.	

A' mai postával küldjük Komárom Vármegye Mappáját a' Aradi, Bánhalmai, Czeplédi, Egri, Forrói, Halasi, Kartzagi, Nagy Váradi, Rétsági, Szegedi, Tállyai, S. A. Újhelyi, és Váczi tso-mókban a' szokott mód szerént petsét alatt.

Szerkesztető és Kiadó Marton Jó'sef, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)